

egentligen men utan någon som åtar sig att fixa till saker och ting blir det kanske inte så många aktiviteter att gå på.
Bra jobbat och tack för denna kväll.

Hasse o Barbro

Bredband ... vadå bredband???

Genom kommunens försorg har fiberkabel grävt ner längs hela Stackmoravägen. Nu väntar man bara på intresserade, som vill ansluta sig. Nu väntar man kanske inte på att en och en kommer utan vi bör bli ett antal för att kunna trycka på lite mer.

Vi kommer därför att hälsa på er ute i stugorna för att kolla intresset och därmed hjälpa kommunen att planera in utbyggnaden i Stackmora. Ta tre minuter av din tid och sätt dig vid da-

torn och skicka namn, gatuadress i Stackmora och telefonnummer till bredband_stackmora@telia.com så kommer vi att höras vidare.

Hälsar

Lasse Berglund
Briturvägen 12
070-389 38 47

Hasse Ekström
Briturvägen 11
070-295 12 72

Kallelse till vattenstämma

Medlemmar i Stackmora vatten & avlopp ekonomisk förening
kallas härmed till ordinarie föreningsstämma
torsdagen den 24 april 2014 kl 19.00 i Stackmora bystuga

Ärenden enligt stadgar

Angeläget möte som gäller alla medlemmar!

Viktigt att så många som möjligt kommer

Styrelsen

Uthyrning av bystugan

Priser och villkor se hemsidan: www.bygdegardarna.se/stackmora
Medlemmar reducerad avgift.

Uthyrare: Britt-Marie Emilsson, 070-526 79 29

Hemsida: www.bygdegardarna.se/stackmora

Facebook: Stackmora bystugeförening

Stackmorabladet

Information till byns befolkning
nr 2/2014

Vinprovning

med

Anders Thomée

5 april kl 19.00

i Stackmora bystuga

Vi bjuder på lättare förtäring, kaffe och kaka.

Pris: 250:–/person

Anmälan till Lena A, 415 21 senast 27/3

Välkomna

Stackmora bystugeförening

Årets älgjakt 2013

Årets höjdpunkt, vi samlas alltid till "Svärdsliparfesten". Där slipar vi våra verbala svärd, informerar oss om våra hälsolägen, kontrollerar allas förmåga att inta en redig middag med tillbehör. Vi berättar om våra fantasier under året som gått och hoppas på att vi kan förvekliga dessa under årets jakt. Att vi med all kraft försäkrar de yngre att vi är de bästa, uthålligaste och starkaste jägarna, innan verkligheten grusar våra förhoppningar.

Måndag morgon. Den första dagen på årets älgjakt, "Förväntningarnas morgon", samlas vi alltid vid "Smia". Löser jaktkort och lottar ut passen. Många med nyinköpta jaktdressar av högsta kvalitet, oftast för dyra pengar, synbarligen väl rustade för en "kungajakt". Men nu är vi hemma i Stackmora då får de gamla avlagda byxorna duga. Förr var jägarna sparsamma, de kostade inte på sig några extravaganser till jakten, de kläder som de hade fick duga. Köpa nya jaktkläder bara för älgjakten det var helt otänkbart. När "Säbben" (Erik Fors) var i ropet hade han de vanliga gåbortbyxorna på sig men så frös han också, trots långkalsongerna som han

hade där under. Även när det gällde maten var han väldigt sparsam, knappt något, när hungern kom, tände han en cigarett för att döva hungern. För mitt vidkommande hittade jag en gammal "trenskott", som jag tyckte mycket om, den var ju grå, fotsid och vindtät, att jag såg ut som en soldat från andra världskriget det struntade jag i, viktigast var att den höll värmen.

Tysta, andäktiga och med stor förväntan smyger vi oss fram till de givna passen. Allt görs i ordning, laddar bössan, sätter oss på en lämplig stubbe och i ryggsäcken har vi alltid den nyinköpta falukorven, endast inlindad i det papper som den kom i från affären.

Det är nu jakten börjar. Ett intensivt spanande runt om, varje knäpp som hörs, varje kvist som bryts, registreras med hökens öga, det kan ju vara en älg som passerar. Vi förbannar varje stackars hackspett som i sin egna lilla värld ivrigt pickar på sina goda tallkottar, och har ingen aning om att den stör den ambitiösa älgjägaren, som sitter strax där under.

Tiden står still, helt tysta sitter vi där. Inte ens hunden skäller. Spanandet går över det dimmiga kalhygget. De mäktiga tallarna tecknar sig i siluett mot dimman, gräsets dagdroppar blixtrar i den uppgående solen, snart bryter solen igenom, molnen skingras värmen kommer. De gula bladen, som ännu sitter kvar, ger fin kontrast mot den klarblå himmeln. Hur underbart allt kan vara. Ett natursceneri och en tystnad som inte många kan få njuta av i vårt hög-

Sparkåkning i marschallsken ...

... det var rubriken på ett meddelande från Stackmora bystugeförening. Upprinnelse till detta blev när Kjell, Inger och jag (Ulla) åkte spark en vacker dag efter Östra Myrvägen. Det var fint sparkföre och vi njöt och den ena tanken efter den andra dök upp i huvudet. Jag sa till de andra: "Kanske vi ska sätta ut marschaller och åka här på kvällen." Tanken blev till handling. Vi köpte marschaller och Kjell och jag for ut med dem.

Kvällen bjöd på vackert månsken och mycket folk ville vara med. Då sparkade vi ända till Emmeråsvägen. Detta var för mer än tjugo år sedan och sparkturen är fortfarande ett populärt evenemang. Turen har kortats ner något och Tore Axelsson har gjort och gör en stor brasa där vi får grilla korv och umgås.

Det har tillkommit en trevlig grej, nämligen tipspromenad, som Eva Slott gör. Det är roligt med traditioner och att flera unga människor tar över.

Ulla Enmalm

Sparkåkning fredagen den 14 februari 2014

De komma från östra och västra, de komma även från andra byar som Orsa, Stockholm, ja ända från Göteborg. Över 30 personer hade kommit för att göra den årliga sparkåningen denna fantastiska kväll beträffande sparkföret. Månen syntes inte till men i marschallernas sken känns det som att åka ut i ett sagoland.

Kluriga frågor hör ju tipspromenaderna till men det är inte alltid man har rätt svar tillhands. När det blev dags för prisutdelning för tipspromenaden dök en slamkrypares upp då man frågat vilken fågel det var som på latin hette corvus corone. Var det korp, kråka eller skata. Efter kort videogranskning av domarna fick alla rätt och ordningen var återställd.

Uppmärksamma deltagare såg också att Frasse utvecklat sin teknik beträffande korvgrillningen. Förra året minns vi att av tio korvar tappade han åtta ner i brasan. I år verkade alla gå rätt väg ner i magen, övning ger färdighet sägs det.

Det fina med denna kväll är att få komma ut och sparka sig till "duk

bord" där Tore gjort upp en stockeld som varar hela kvällen. Att få sitta där och i sin egen takt, grilla nån korv, ta lite fika, vinna en kakburk och kravlöst ta in alla intryck runt omkring en. Nog har vi det väldigt bra

(Forts. på sidan 8)

Vi äldre-träff i bystugan

Tisdag 2 april kl 14.00–16.00

inbjudes till vi äldre-träff med kaffe och dopp i bystugan.

Underhållning av
Anna-Karin Bengtar och
Jenny Halvarsson.

Du som är 60+ är hjärtligt
välkommen.

Besöksgruppen gm Ulla Enmalm

Medlemsinbetalningskort

Bilagt detta Stackmorablad är 2014 års medlemsinbetalningskort.

VIKTIGT!!! Kom ihåg att *skriva ditt namn på inbetalningskortet* så att vi kan skicka ditt medlemskort med lottnumret, för du vill väl vara med i medlemslotteridragningen. Är du redan medlem behåller du ditt "gamla" medlemsnummer även 2014 efter betalning.

Följande medlemmar drogs som vinnare vid årsmötet 2013:

nr 49, Anita Andersson, 500:–

nr 119, Mikael Jonsson, 200:– och

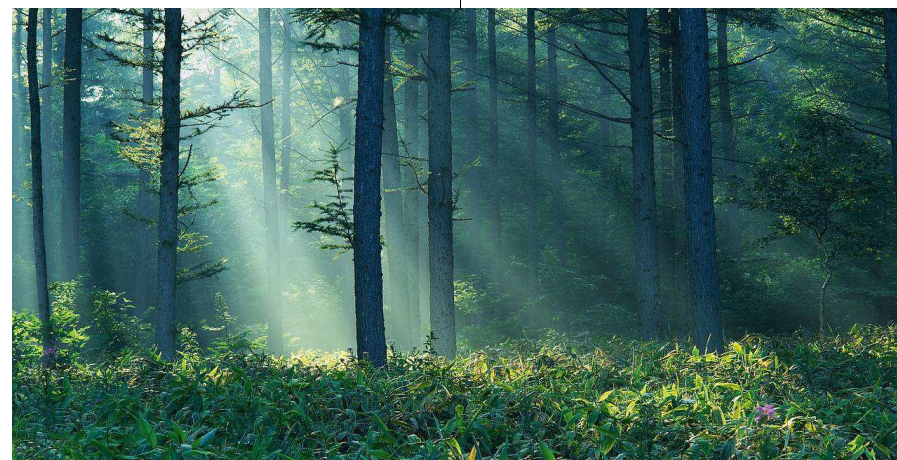
nr 7, Lena Haga, 100:–

teknologiska samhälle. Det är det här som är medicinen för den jäktade människan. Trots att de i efterhand påstår, att det är så tråkigt att sitta på pass. Men är det så? Detta är det bästa med älgjakten, att sitta där med sina minnen, se alla vackra färger, ja allt som skogen kan bjuda. Ja, visst är det fantastiskt!

Snart övergår de filosofiska funderingarna till långtråkighet, men håll ut, snart väcks jägaren ur sin slummer av hundskall, och drevet är i full gång. Pulsen stiger, ett hårdare tag om bös-

ställd. Då minsann är hon till stor glädje både för älgköttets iordningsställande och köttets lusta.

Årets jakt gick lika som så många gånger förr. Den kvot som skulle nedläggas var klar redan på onsdagsmorgonen. Sista älgen, en stor sextaggare enligt jägarens utsago, sköts, men vid närmare visitering så föreföll hornet ej så stora som jägaren påstod. De var små ynkliga knappt större än ett pekfinger. Jägaren får nu vänta ännu några år på det perfekta hornet att stoltsera med hemma på väggen.

san – osäkrar. Nu har verkligheten kommit, nu händer det, nu är han helt klarvaken. Men oftast grusas förhoppningarna, hundens skall försvinner bort. Allt återgår till det som var, även lugnet och tiden som nästan står stilla.

Älgjakten är ett stort avbrott i den årliga livscykeln, att komma bort från vardagens tristess. Mången älgjägare kan vittna därom. Där sitter de lugnt och skönt på sina pass, får vila öronen från sin älsklings ivriga påståenden, att viktigare saker finns än älgjakt. Men när jakten är över är harmonin åter-

Älgtillgången har varierat stort under årens lopp. På 1920-talet, då den organiserade älgjakten började, var det knappt 300 älgar som fälldes. I takt med nyare tider blev jägarna fler. Man såg att jakten kunde ge ett tillskott i matförrådet. Älgstammen ökade allt eftersom kalhyggerna blev större så även antalet jägare.

En liten historia från den tiden: Kajs-Hans, Frisk-Emil plus några andra hade sett älgspår runt Vålåsjön. De började följa spåren. Fortsatte hela dagen tills det blev mörkt, även hela näs-

ta dag. Kajs-Hans berättar att de blev helt utan mat. De hade bara några torra ärter som de försökte blötlägga och koka. Den måltiden var nog inget för hungriga älgjägare. Men trots detta fick de åka hem utan älg. Denna berättelse bevisar i vilka omständigheter jakten oftast bedrevs. De hade mycket lägre ambitioner och krav, än vad dagens jägare nu ställer. I dag skall hela ryggsäcken vara full med mat.

På slutet av 1930-talet sköts en tjugotvåtaggare på Lekattmyren, Gangsberg. Det var nog den största älgen på den tiden. Kajs-Hans var inblandad, tog åt

sig äran att vara skytt, men farsan ”Josef”, som också var på samma pass, sade att när han sköt, tecknade älgen ”skott”, så vem som var skytten är oklart. Det fantastiska älg huvudet, med den magnifika kronan, blev insänt för uppstoppning. Det prydde Kajs-Hans farstu i långa tider

med sin enorma mäktighet. När jag som liten fick följa farsan lyfte han alltid upp mig så jag fick klappa det. Det var alldeles fantastiskt för en liten grabb. Det tände gnistan av mystik och intresse för älgjakten. Det grodde i mitt huvud, tills jag som tolvåring, var den första på älgskyttebanan vid Styversmyra, och vevade på den uppochnervända cykeln som var motorn till den första ”pappälgen” här i Stackmora. Där trivdes jag, där fick jag prova på att skjuta med de kraftiga studsarna 6,5, 7x62, 8x57 och 9,3x57, alla de magiska bössorna – nästan heliga. De sköttes som om de vore barn,

vem kunde komma till skogen med en rostig bössa.

På 1950- och 60-talen samlades alla jägare före älgjakten hemma hos oss. Det skulle resoneras om den kommande jakten. Oftast kom de in på fantastiska historier som hade hänt tidigare. De rökte cigarett och pratade, köket blått av all röken, någon hade kanske en flaska med sig, stämningen var på topp. Aldrig har så stora älgar setts och skjutits som nu när berättandet var i högförm. Där satt vi småpojkar och sög i oss allt som kom ifrån deras tobaksdof-tande munnar, där röken sögs in och

blåstes ut, likt ångloken på Furudalsbanan nära våra jaktmarker i Pesa.

År 1927 bildades Stackmora jaktvårdsförening, jakten blev organiserad. De jagade tillsammans med Orsbleck, grannbyn, för att få större sammanhållna marker. Stackmorajägarna fick då tillgång till Källsjöns marker långt upp i skogen, ovanför Skattungbyn, och där fanns en jaktkoja. Denna blev en högborg för entusiasterna; Back-Hjalmar, Viborgs-Anders, Frisk-Emil och Kajs-Hans och Josef samt en hel del andra. Christians-Kalle inte att förglömma. Denne ”eremit” alltid med bössan i

hand, detta var för honom en årets höjdpunkt. Även han väldigt dåligt utrustad. Det berättas att en kväll när en älg hade skjutits, så frågade han tyst och försynt om det var någon som misstydde om han skar en bit av lungan för att koka till mat.

Där avnjöts all mat som fanns i ryggsäckarna. Det drickbara, det saltade fläsket och tunnbrödet, kanske någon burk hemkonserverat älgkött. Mathållningen var mycket enkel. Brännvinet var nog den stora trösten. Historier har berättats om en överförfriskad jägare, som med kamraternas hjälp höll huvudet över slaskhinken, där hans mage tömdes, men glad och ivrig sjungande: ”Det här-liga brännvinet som kommit till vårt land att styra och stärka en darrande hand.” Ja, det var tider det! Mycket har ändrat sig sedan dess, men roligt hade de. Som tur är har supandet avtagit helt. Säkerhetspropagandan har slagit sig in även här, ordningen är återställd. Nyktra och rediga skall älgjägare vara.

På 1800-talet var älgstammen nästan utrotad, älgen fridlystes över hela Sverige, men det var ju ett slag i luften. Tjuvjakt har förekommit i alla tider, och den jakten ökade i takt med de moderna gevären. ”Remingtonaren” kom, sedan Mausern med flera skott i magasinet, den blev älgjägares bästa vapen. De ersatte de gamla flintlåsbössorna. Nu kunde jägaren snabbt ladda om, när det behövdes.

Mången tjuvjägarhistoria har berättats. Med glimten i ögat och skogens sus invävt i deras historier kunde de helt trollbinda åhöraren. Sanningshalten blev mer och mer fantastisk ju mer de berättade. Det berättas om en tjuvjägare uppe i Finnmarken som hade skjutit en

älg. Denne hade fått länsman i bakhasorna. Köttet fanns i härbret, var skulle han gömma det nu när länsman skulle komma? Gubben var smart. Han lade det i kökssoffan. Själv lade han sig där uppå. När den uniformsklädde stats-tjänstemannen kom in i köket, ojade gubben sig väldigt över sitt långa sängliggande, han var ju så sjuk att han omöjligen kunde resa sig upp ur sängen. Länsman framförde sina misstankar, men i gubbens tillstånd var det omöjligt att denne kunde vara tjuvjägaren. Länsman tog sin mössa och tackade för sig, fick gå därifrån utan beslagtaget gods. När lugnet åter lade sig i byn, kvicknade gubben till, drog på sig byxorna, återförde köttet där det skulle hänga.

Avskjutningen från 1900-talets början var ca 2 500 djur per år. Vid 1920 sjönk avskjutningen ned till ca 300 djur. Ett totalförbud infördes. Orsak okänd. Men fattiga förhållanden efter första världskriget var nog orsaken, inga bössor fanns i stugorna, endast de etablerad jägarna hade dem.

Jakten började så sakteligt bli mer populär. Den var på starkt uppåtående till 1982–83, då var den på topp, avskjutningen var då 180 000 älgar per år. Orsaken till den stora ökningen var främst födotillgången för älgarna. Med det moderna skogsbrukets intåg, med stora kalhyggen fick löv och sly växa fritt. Efter 1983 var avskjutningen osedvanligt stor, älgstammen sjönk brant nedåt igen. Efter detta har den återhämtat sig ännu en gång på en reglerad och återhållsam jakt. Nu har den återhämtat sig, det börjar nu likna 1980–90-talens älg-täthet till alla älgjägares lycka.

Kjell Hansson-Talu